

Cijena listu :
 U maloprodaji . . . . . K — 10
 Mjesečno . . . . . 3 —
 Trimestrično . . . . . 8 —
 Oglaši 30 h 4 mm visok i 8 cm dug prostor.

Talijani izgubili 74 časnika, 2906 vojnika, 7 topova, 11 strojnih pušaka.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B e c, 16. svibnja (D. u.) Službeno se javila:
Rusko i jugoistočno bojište.
 Nema ništa nova.

Talijansko bojište.

Topovski su se bojevi jučer protegли na čitavu frontu, te su porasli višeputa do velike zastene.

U odsjeku doberdopske visoravni prodrla je iskušena pukovnija egerskog domobranstva u neprijateljske jake na istoku od Tržića, zarobljena je 5 časnika i 150 momaka od raznih talijanskih konjaničkih pukovnija, te je zaplijenila jednu strojnu pušku. Održali smo i utvrđeni položaje, što smo ih prekucali osvojili na zapadu od Sv. Martina, uz sva neprijateljska naprežanja da ih opet osvoji. Tu su pala u ruke naših četa 3 časnika i 140 ljudi, i strojna puška i mnogo inog rađnog materijala.

Jutros na rame bacali su neprijateljski letoci bombe na Kostanjevicu i na više drugih jasno označenih zdravstvenih zavoda, a da im nijesu ranjili krvu.

Na gorickom mostobrani, kod Plave i u tolimskom odsjeku držalo je naše topništvo pod žestokom vatrom neprijateljske opoke. Za razinu smo pješadijskih podvata na toj fronti zarobili jednog časnika i 166 momaka.

Na koruškoj se fronti odigravaju takodjer po vremenu živahniji topovski bojevi, a kod Pontebe i pjesadijski okraski između naših četa i odjeljenja bersalera.

U Dolomitima smo suzbili više talijanskih napadaja na naše položaje na Col di Lani i u kraju brda Tre Sassi.

U južnom su Tirolu osvojile naše čete, podprute nadmoćnim topovskim djejanjem, prve neprijateljske položaje na hriju brda Amentero (južno od Sugane), na visoravni Folgarija, sjeverno od doline Terragnolo i južno od Rovereta.

Za tih smo bojeva zarobili 65 časnika, među njima jednog pukovnika i preko 2500 momaka, a zaplijenili smo 11 strojnih pušaka i 7 topova. Bilo je takodjer oboren neprijateljsko ljetalo.

Zamjenik poglavare generalnog stožera pl. H. Št. podmaraš.

Njemački ratni izvještaj.

B e r l i n, 16. svibnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službenojavila:

Zapadno bojište.

Omanjim smo podhvatima na raznim mjestima fronte došli do većeg broja engleskih i francuskih zarobljenika. Suzbili smo krvavo na zapadnoj obali Moze više slablašnih francuskih navala protiv naših položaja na vrhu 304 topovskom i puščanom vatrom i strojnici puškama. Jednaku je sudbinu doživio napadaj, što ga je neprijatelj poduzeo protiv pomaknutog dijela naših položaja, sjeverno od Vaux-le-Palameisa (jugozapadno od Combrresa).

Istočno i balkansko bojište.

Nema osobitih dogodjaja.

Vrhovno vojno roditvo.

Turski ratni izvještaj.

C a r i g r a d, 16. svibnja (D. u.) Glavni stan javila:

Iračka i Kaukaska fronta.

Nema nijedne važnije vijesti. Naše je pomorsko ljetalo bacalo uspješne bombe na dva velika neprijateljska broda, koja su usidrena u zaljevu Kephalaos. Povratilo se je neosvezeno.

Neprijateljski monitor, koji je htio da unide u luku, koja se nalazi na sjeverozapadu od otoka Keusten, bio je ravničkim našeg topništva prisiljen, da se na-

sće. Nakon što je potrajavao na brodu kroz više sati požar pročula se velika detonacija, koju je prouzročila eksplozija municije što se nalazila na monitoru.

BRZOJAVI.

Rat.

Francuska nejasnost u dogodnjima kod Verduna.

G e n e v a, 15. svibnja. Socijalistički zastupnik Renaud zahtijeva je u pismu naslovlenom na predsjednika vojnog odbora u komori, generala Pedoya, neku se ministarski predsjednik i vojni minister Roques "izjave o izvještajima agencije Havas o dogodnjima kod Verduna, što ih je objavila pariski novinstvo". Pedoya je izjavio na pitanje suradnika nekog pariskog lista, da je na redjeni sastanku vojnog odbora te da je na brojavično pitalo Brianda i generala Roquesa, da li bi oni mogli prisutstvovati sastanku. Na to mu je ministarski predsjednik odgovorio, da će zajedno sa vojnim ministrom, koji se juče nije nalazio u Parizu, danas poslužiti podne viječati sa vojnim odborom.

B e r n, 15. svibnja. "Bund" piše o bojevima pred Verdunom: Čini se, da će se strategi polazući Francuzu optužiti, jer nijesu iskoristili slobodno vrijeme, da izvrše rasterećujuću operaciju, već se morali zadovoljiti održanjem svojih obrambenih položaja, ojačanjem stražnjih linija i poduzimanjem krađi protunavala. Time su oni postigli djelomične uspjehe, ali njihova snaga nije bila. Tako je inicijativu održao napadac, čija opreza ofenziva nije mogla biti slomljena. Ona polako napreduje, ali ne postizava samo velikih mjestilnih uspjeha, već određuje i općenito strategi položaj, kad je način potpuno ujedinjen. Iz izjave francuskog vrhovnog zapovjednika jasno poziraju, da je branitelj ostavio na padaju izgubljeno zemljište tek nakon posvremenog iscrpljenja otporne snage te da je kosa, ali da svaku cijenu održi pomaknuti svoje položaje. Time je rečeno, da nijesu bile prevelike žrtve, kojima se je htjelo održati djelokrug položaja pred Verdunom. To uoga se zaključiti, da su tako teže žrtve francuske vojske na bojištima kod Beaumonta, Lourenmonta, Douaumonta, u sumama Caures i Torges kod Béthincourt i Mort Homme. Sada leži evijet francuske vojske pred Verdunom, bojevima oslabljen i čvrsto priviran na tu tvrdjavu.

Cinjenjen potopljivanja broda priznaje agencija Steinthal vježbi od dne 10. o. m., te označuje izvršenjem njezinim francuskom podmorinicom, koja je dodjeljivana u pomoć talijanskog ratnog mornaričkog ministarstva između dviju torpedobroda, te dodaje da je on bio prijevoznik parobroda kreat mornišću. Ta je tvrdnja sasvim izmišljena, te ide očito za tim, da opravlja potopljivanje. Parobrod, koji je bio maleni lokalni brod s 51 m dužine i 480 tona sadržaja, nije mogao, očito je, prevoziti niti vojnike, niti ratnog materijala. To isto vrijedi i za gore spomenute parobrole. U ostalom bi je podmorinica posada, po običaju neprijateljskih podmorinica, za torpediranja najdalje što je mogla i sasvim uronjena, tako da nije bila u stanju da ustanovi kakove je osobne brod vožio, ni ćesa je bio kreat.

Tako istaknu se to podio torpediranje maleg parobroda, koji je samo po sebi odurno, najružnijim povredom čovječnosti i međunarodnih prava. Ispuštenje drugog torpeda na brod koji je već tonuo i okolo kojega su bili čamci za spasavanje, nije moglo imati drugog cilja, nego je za vrijednosti da se spase one osobe, čije je život mogao inače lako sačuvati. Tačko se postupanje ne može drukčije okrstiti, nego je promišljenim ubojstvom.

Iako talijanska vlada u svojem izvješću ističe osobito to, da je francuski ratni brod taj zločin, jer si bila svjesna, kako je sramotno djelo saopćevala, ali ipak na nju pada odgovornost, posto je podmorinica o kojoj se radi, djelovalo zajedno s talijanskim mornaricom.

C. i. k. vlada najodlučnije prosvjeđuje protiv navedenih zločina, kojima nema para, nego li samo u zlodjelima kojih su već entendentne vlasti za tog rata krive postale. One umoljava to postanjuje (zastupstvo), da izvoli čim prije o tomu svetu vladu obavijestiti.

28. veljače t. g. pustila je neprijateljsku podmorinu, a da se nje moglo o njih vidjeti ni periskopa, kod istog Rta Planka, torpede protiv parobroda "Zagreb" spomenutove već društva. Parobrod je izbjegao hlecu jedino time što se hitro obrnuo, kako to svjedoči mnogobrojne osobe, koje su njegov traz opazile.

5. travnja bio je spušten ponovno protiv parobroda "Daniel Ernō" drugi torpede, a da se ga nije prije opomenuo, te se je torpedo raspršio na hridinama bliže obale.

Uništavaite muhe da se ne umnožavaju.

Lijepenke za uništavanje muha dobivaju se kod Jos. Krmpotić u Puli.

C. i. k. vlada nije dosad iznjela na javu ovih dogodjaja, koji nijesu imali na srecu nikakvih zlih posljedica; te se je zadovoljila time, da obavijesi vladu Udržuvenih američkih država o navalama na lokalne parobrole, što su zabili od 12. do 28. veljače t. g., jer su te vise potpore dovele kod srednjih vlasti radi sporova, što se nastali uslijed rata sa podmorinicama.

Obzir na opetovanje takvih navalna neprijateljskih podmorinica na neurourane brodove, koje haaska konvencija obolti štiti, i budući da neprijateljske države nijesu kao što su to srednje vlasti, prisiljene da se brane protiv nečeve esnove izbjegnute čitavim narodima, to se ne može drukčje označiti to potapljivanje mirnih brodova, koje ne može da na nijedan način pospiši ratnih neprijateljskih ciljeva, nego li jedino slijepom strasti unistarvanja.

A to je shvaćanje našo sada potvrdi barbarski cloenom netom izvršenim protiv austrijskog parobroda "Taj". Taj parobrod pripada "Dubrevačkom parobrodarskom društvu", te je bio dne 9. svibnja t. g. o 10 sati i po prije podne uštenim dvima torpednim hemicima, a da ga se opomenuo nije u Neretvanskom tijesnu između Sv. Jurka na otoku Hvaru i Rta Gomene na polotoku Pelješac. Prvi je torpedo pogodio parobrod na desnoj strani, tako da se odmah počev spustiti u more njegov prednji dio. Ste su osobe na brodu pohrile odmah u čamce za spasavanje. Ali kad su bili htjeli čamci, da se od broda odrišu, eksplodirao je i drugi torpede, koji je dosao iz istog pravca te je pogodio desnu stranu broda putom salona na palubi. Eksplozija je bacila u zrak čamce za spasavanje na desnom brodu zajedno sa svim ljudima te ga raskomadala. Drugi je čamac vozio proti obali sa 16 osoba te je ukrcao putem dva brodoloma. Ladje sto su dohrile na spasavaju izvukle iz vode još nekoliko osoba.

Na parobalu muhalo se je za torpedovanja osim posade, koja je s kapetanom iznala 19 ljudi, još jednaki broj putnika, medju njima 2 svećenika i više žena i djece. Dosad su se izvukle i popokape tri ženske čamice. Nestalo po celiri osoba od posade i od putnika.

Cinjenjen potopljivanja broda priznaje agencija Steinthal vježbi od dne 10. o. m., te označuje izvršenjem njezinim francuskom podmorinicom, koja je dodjeljivana u pomoć talijanskog ratnog mornaričkog ministarstva između dviju torpedobroda, te dodaje da je on bio prijevoznik parobroda kreat mornišću. Ta je tvrdnja sasvim izmišljena, te ide očito za tim, da opravlja potopljivanje.

Parobrod, koji je bio maleni lokalni brod s 51 m dužine i 480 tona sadržaja, nije mogao, očito je, prevoziti niti vojnike, niti ratnog materijala. To isto vrijedi i za gore spomenute parobrole. U ostalom bi je podmorinica posada, po običaju neprijateljskih podmorinica, za torpediranja najdalje što je mogla i sasvim uronjena, tako da nije bila u stanju da ustanovi kakove je osobne brod vožio, ni ćesa je bio kreat.

Tako istaknu se to podio torpediranje maleg parobroda, koji je samo po sebi odurno, najružnijim povredom čovječnosti i međunarodnih prava. Ispuštenje drugog torpeda na brod koji je već tonuo i okolo kojega su bili čamci za spasavanje, nije moglo imati drugog cilja, nego je za vrijednosti da se spase one osobe, čije je život mogao inače lako sačuvati. Tačko se postupanje ne može drukčije okrstiti, nego je promišljenim ubojstvom.

Iako talijanska vlada u svojem izvješću ističe osobito to, da je francuski ratni brod taj zločin, jer si bila svjesna, kako je sramotno djelo saopćevala, ali ipak na nju pada odgovornost, posto je podmorinica o kojoj se radi, djelovalo zajedno s talijanskim mornaricom.

C. i. k. vlada najodlučnije prosvjeđuje protiv navedenih zločina, kojima nema para, nego li samo u zlodjelima kojih su već entendentne vlasti za tog rata krive postale. One umoljava to postanjuje (zastupstvo), da izvoli čim prije o tomu svetu vladu obavijestiti.

Njemačka.

Njemački narod i glasovi o miru.

M i l a n, 15. U članiku "Glasovi o miru" piše "Secolo": Ne smje se misliti, da u evropskom novinstvu umjetno prošireni glasovi o miru odgovara dubokom nepovjerenju i nemoci, što se je

loboze pokazala u njemačkom narodu. Obične nemire pred berlinskim klančnicama ne smje se smatrati kao znakove bune. Njemački narod dodeže tri pusta obilježja obilježja gospodarskog stanja. Znadeći, da njegove vojske stote kroz gospodarice položaju na neprijateljskom tlu. On je ponasan na mnoge svoje pobjede, i njegovo odusjevanje za vojnički oltar neće tako lako popustiti.

Istraga u slučaju "Tubantia".

H a a g, 15. svibnja. Chef torpedovskog topništva u Amsterdamu i pomorski poručnik Canters, koji radi istrage u slučaju "Tubantia" boravi u Berlinu, povratiti se u Haag, gdje ih je primio ministar mornarice, ministar izvanjskih posala i načelnik mornaričkog stava.

Ententa.

Pobuna indijskih četa kod Sueškog kanala.

Z a r i c h, 15. svibnja. "Neue Zürcher Zeitung" doznaće iz Verzebe, odrekli su indijski vojnici koji kod zadnjih bojeva na Sueškom kanalu u više slučajeva poslušnost. Doslo je do pobuna i do bojeva medju austrijskim časnicima i indijskim čelama, za kojih je bilo mnogo mrtvih i ranjenih.

Poincarev govor lorenškim bježuncima.

B e r n, 16. (D. u.) Povodom svojeg posjeta u Berlinsku državu je Poincare ovaj govor bježuncima, kojima je kazao: Neprijatelji nijesu nikada ponudili budi ravno, budi neizravno nikavog mira. Ali ne ćemo, da nam ga ponude. Mi hoćemo da nas za mir mole. Mi hoćemo takvi mir, koji će nam jameći, da će biti trajan, i koji će nam se naplatiti. Dok ne bude siguran takav mir, neće se bude neprijatelj priznati, da je pobijeden, ne ćemo prestati da se borimo.

Italija i austrijski zarobljenici u Rusiji.

L u g a n o, 15. svibnja. "Giornale d'Italia" javlja: Odstranjene jesu sve potekloće radi predate u Rusiji načelnički austrijski zarobljenici talijanske narodnosti Italij. Zarobljenici će naskoro biti prevedeni u Italiju, gdje će postići talijansko podanstvo.

Korak četvrtog sporazuma u Bukareštu.

K o p e n h a g e n, 16. svibnja (D. u.) Sve petrogradske novine donasaju izvještaj četvrtog ureda izvanjskog ministarstva i kažu, da trogvarski ugovori između Rumunske i srednjih vlasti prekraju očito granice čisto trogvarskih ugovora. Paće i rimunjski ugovor s Njemačkom i s Austro-Ugarskom, po shvaćanju naših vođečih krugova, dosta veliku političku važnost. S logu su vlasti četvrtog sporazuma smatrala nužnim, da postupnu shodne korake, da tako točno doznaju za istočne podjelice pod kojima je doslo do sklopjenja trogvarskog ugovora najprije s Njemačkom, pak s Austro-Ugarskom.

Rusija i Švedska.

K o p e n h a g e n, 16. svibnja (D. u.) "Novi Vremenski" piše o interpellaciji, sto ju je pođao zašt. Steffens u prvoj sjednici švedskog sabora o ruskom utvrđivanju na Alandskom otočju: "Ugovor od godine 1856. zabranjuje svakako Ruskoj, da gradi pomorski utvrda na Alandskom otočju; ali je ugovor potpisala s jedne strane Rusija, a s druge strane Engleska i Francuska. Radi toga nema Švedska pravo da privođa u primjer.

Domaće Vijesti.

Premisno je dne 14. travnja tko. Ivo Samančić, c. i. k. visi dvostruk, u 61. godini života. Rodjen je bio u Dobrinju, te je prisutstvovan god. 1884. kao botanski muzej kod ekspedicije Weibrechta na sjeveru N. V. Broda "Pola".

Poziv na opernu večer. Predsjedništvo ovdje podružnice crvenog kriza časli se ovime pozavati p. n. opštino na opernu večer, koja će se obdržavati u kazalištu Ciscuti večeras u 6 sati, te će čiji će dohodak pripadati društvenu svrštu za prekršbu naše mladeži. Osim prijavom sudjelovanja u krugu umjetničkog dobro pozate javice, "Vjesnik" Gerstorfera sudjelovati će kod ovog večera i dugi u Pulu se nalazi umjetnici. Nije dobro dakle, da će to biti jedna najpozajmljivijih umjetničkih večeri, koji je dosad priznjevala podružnica. Buduć je biti kazalište već juče posve razprodano, ponoviti će se operna večer u petak te mogu oni, koji nisu dospejli za danas, predbilježiti se na blagajni kazališta za petak.

